

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 15/02/2000r.

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
Tel. 827 42 02
Fax 827 64 53

RPO/326675/99/V/DZ

Pan prof. dr Leszek Balcerowicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Szanowny Panie Premierze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od obywateli spłacających zadłużenie z tytułu zaciągniętych przez spółdzielnie mieszkaniowe kredytów na budownictwo mieszkaniowe. Skargi te m.in. związane są z wygaśnięciem z upływem 31 grudnia 1999r. przysługującego tym osobom prawa do odliczania od dochodu wydatków poniesionych na ten cel.

Problematyka owych wydatków została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który zakwalifikował je jako wydatki na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni. W uchwale z dnia 16 listopada 1995r., sygn. akt III AZP 34/95 (OSN z 1996r., Nr 5, poz. 69) Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 26 ust.1 pkt 5 lit."c" ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1993r., Nr 90, poz. 416 ze zm.) stanowi podstawę do odliczenia od dochodu przy ustalaniu podstawy obliczenia podatku wydatków poniesionych w roku podatkowym przez podatnika na spłatę kredytów zaciągniętych przez spółdzielnię mieszkaniową na budownictwo mieszkaniowe wraz z odsetkami od tych kredytów, jako wydatków na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni.

Ustawa z dnia 21 listopada 1996r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. Nr 137, poz. 638 ze zm.) nadała nowe brzmienie art. 26 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dodała w tej ustawie art. 27a wprowadzający zasadę dokonywania odliczeń wydatków poniesionych w roku podatkowym od podatku dochodowego. Obecnie zgodnie z art. 27a ust.1 pkt 1 lit."c" podatnik może

odliczyć od podatku wydatki poniesione na własne potrzeby mieszkaniowe, przeznaczone na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni mieszkaniowej; w razie przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu na spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, za wydatki poniesione na wkład budowlany uznaje się wydatki stanowiące nadwyżkę ponad kwotę wkładu mieszkaniowego zaliczonego przez spółdzielnię na wkład budowlany.

Ustawa z dnia 21 listopada 1996r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadziła jednocześnie do obrotu prawnego odrębną regulację prawną dotyczącą odliczania wydatków poniesionych na spłatę kredytów mieszkaniowych. Zgodnie z art. 3 tej ustawy, przy ustalaniu podstawy obliczenia podatku, zgodnie z art. 26 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w brzmieniu nadanym tą ustawą, podatnik mógł w latach 1997-1999 odliczyć od dochodu wydatki poniesione na spłatę zadłużenia z tytułu zaciągniętych przez spółdzielnie mieszkaniowe, do dnia 31 maja 1992r., kredytów na budownictwo mieszkaniowe. Kwota tych odliczeń w każdym roku podatkowym nie mogła przekroczyć 19% kwoty stanowiącej iloczyn 70 m^2 powierzchni użytkowej i wskaźnika przeliczeniowego 1 m^2 powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, ustalanego do celów obliczania premii gwarancyjnej od wkładów na oszczędnościowych książeczkach mieszkaniowych za III kwartał roku poprzedzającego rok podatkowy.

Jak wynika z brzmienia art. 3 ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, z upływem dnia 31 grudnia 1999r. wygasło prawo podatników spłacających kredyty mieszkaniowe zaciągnięte przez spółdzielnie na budownictwo mieszkaniowe do korzystania z opisanych wyżej odliczeń. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, w świetle przytoczonych okoliczności, rozstrzygnięcia wymaga problem, czy i na jakich zasadach osoby te będą mogły dokonywać odliczenia wydatków poniesionych na spłatę tych kredytów w bieżącym roku na podstawie art. 27a ust. 1 pkt 1 lit."c" ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Uwagi powyższe przedstawiam Panu Premierowi stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 1991r. Nr 109, poz. 471) z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Adam Zieliński